

﴿فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا﴾ [النساء]

«برپا دارید نماز را، همانا نماز بر مؤمنان در وقتش، فرض کرده شده»

ای کسی که از نماز غافل!

گردآورنده:

محمد عبداللطیف انصاری

سنی بوک - کتابخانہ مجازی اہل سنت

www.SunniBook.net

بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست مطالب

2	مقدمه.....
4	فرضیت نماز.....
7	اوقات نماز.....
10	اهمیت نماز.....
12	فضیلت نماز.....
26	گفتگو.....
32	مراجع.....

مقدمه

﴿ قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴾ ﴿٢٩﴾ الأعراف: 29

«بگو: پروردگارم به عدل فرمان داده است، و این که در هر عبادتی رو به الله کنید و از وی مخلصانه اطاعت نمایید و او را صادقانه بپرستید. خداوند I همانگونه که شما را در آغاز آفریده است، (به همان سادگی، پس از مرگ شما را زنده می کند و بسوی او) بر می گردید».

سپاس خدایی را عزوجل که نماز را بر مسلمانان فرض گردانید و آنرا بزرگترین عبادت و ستون دین و وسیله نزدیکی به خود قرار داد، و درود و سلام بر بهترین اولاد آدم سید المرسلین پیامبر بزرگ اسلام حضرت محمد بن عبدالله و آل و اصحاب بزرگوارشان باد.

نماز یکی از ارکان مهم دین مبین اسلام می باشد که در قرآن کریم و سنت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم به آن تأکید فراوان شده است، اما چه بسا انسانهایی که امور دنیا آنها را از توجه به روز آخرت باز داشته است و به نماز اهمیتی قایل نیستند و در پی شهوات دنیا سرگردانند، اوامر الهی را ندیده می گیرند و از ذکر الله Ψ غافلند و از قهر و غضب او تعالی نمی هراسند و از عاقبت بدی که در انتظار آنهاست بیمناک نیستند. الله I می فرماید:

﴿ اسْتَحْذَرُوا الشَّيْطَانَ فَإِنَّهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴾ ﴿١٩﴾ المجادلة

«شیطان بر آنان چیره گشته است و یاد الله را از خاطرشان برده است. اینان حزب شیطان هستند. آگاه باشید! حتماً حزب شیطان زیانکار و زیانبارند».

آری، در حالیکه الله I به آنها صحت و امن، رزق و روزی فراوان نصیب فرموده است اما ایشان در مقابل، بجای شکر و اطاعت از باری تعالی کفران نعمت می کنند. وای به حال آن انسان که چگونه جرأت می نماید در مقابل خالق و رازق خود

سرپیچی و نافرمانی کند، آیا نمی داند که همهٔ انسانهای روی زمین در مقابل خدای تبارک و تعالی بندگان فقیر، محتاج و خوار و ذلیلند.

در این اواخر با نشر و پخش وسایل فساد در جامعه عده ای از مردم نماز و مسجد را ترک نموده اند که این خود سبب غضب خداوند متعال می گردد زیرا بزرگترین مصیبت و معصیت برای یک مسلمان ترک نماز، این عبادت بزرگ می باشد. این مطلب کوتاه ولی مهم را که به صورت نوار صوتی (کست) در سال 1424 هـ نشر شده و اکنون به شکل رساله کوچکی با کمی تعدیلات آماده گردیده و بر اساس رسالهٔ (یا غافلاً عن الصلاة) نوشته شده را به عنوان هدیه ای خدمت برادران و خواهران مؤمن و مسلمانم تقدیم می کنم تا باشد که غافل به خود آید و یا گمراهی به کمک الله قادر و توانا راه یاب گردد و از بارگاه خداوند تبارک و تعالی می خواهیم به ما کمک نماید تا بتوانیم مسئولیت خود را در قبال اسلام عزیز انجام داده و در راه دین خدمت نماییم و الله I به همه ما توفیق اطاعت و عبادت نصیب نماید. التماس دعا

محمد عبداللطیف انصاری

ص . ب - 40421 مدینه منوره

abusaeedansari@gmail.com

فرضیت نماز

در قرآن کریم آیات متعددی درباره نماز وجود دارد که خداوند تبارک و تعالی در آن مسلمانان را به این عبادت بزرگ امر فرموده است.

الله I می فرماید:

﴿فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ ۚ لَا تَبَدِّلُ الدِّينَ ۚ سَوَاءٌ عَلَى الْمُشْرِكِينَ وَالْمُؤْمِنِينَ كِتَابُ مَوْفُوتًا ۚ﴾ النساء ۱۲۳

«برپا دارید نماز را، همانا نماز بر مؤمنان در وقتش، فرض کرده شده».

و در جایی دیگر می فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ ۖ وَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ ۚ لَا تَبَدِّلُ الدِّينَ ۚ سَوَاءٌ عَلَى الْمُشْرِكِينَ وَالْمُؤْمِنِينَ كِتَابُ مَوْفُوتًا ۚ﴾ الروم ۳۱

«ای مردم! رو به الله کنید و با توبه و اخلاص در عمل) به سوی الله برگشته، و از (خشم و عذاب) او بپرهیزید، و نماز را برپا دارید و از مشرکان نباشید».

و در آیت 43 سوره بقره آمده است:

﴿وَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ ۚ لَا تَبَدِّلُ الدِّينَ ۚ سَوَاءٌ عَلَى الْمُشْرِكِينَ وَالْمُؤْمِنِينَ كِتَابُ مَوْفُوتًا ۚ﴾ البقرة: ۴۳

«و نماز را برپا دارید و زکات را بپردازید و با نماز گزاران (به صورت جماعت) نماز بخوانید».

﴿وَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ ۚ لَا تَبَدِّلُ الدِّينَ ۚ سَوَاءٌ عَلَى الْمُشْرِكِينَ وَالْمُؤْمِنِينَ كِتَابُ مَوْفُوتًا ۚ﴾ الأنعام ۷۲

«(و از سوی الله به ما دستور داده شده است) اینکه نماز را بگونه شایسته بخوانید و از الله بترسید و او است که در پیشگاهش گرد آورده میشوید (و حساب و کتاب پس می دهید)».

﴿قُلْ لِّلْعِبَادِ ۖ آلَ اللَّهِ ۖ يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ

لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ﴾ ابراهيم ۳۱

«(ای محمد p) بگو به بندگان مؤمن من: باید نماز را بگونه شایسته بخوانند و از آنچه برایشان داده ام مقداری را در پنهان و آشکار ببخشند پیش از آنکه روزی فرا رسد که در آن معامله و دوستی نیست».

﴿إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي﴾ طه

«من الله هستم، و معبودی جز من نیست، پس تنها مرا عبادت کن، (عبادت خالص از هر گونه شرکی) نماز بخوان تا (همیشه) به یاد من باشی».

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا الرُّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ النور

«و نماز را (در وقت معین و با خشوع و خضوع لازم) بخوانید، و زکات را (به مستحقان آن) بپردازید، و از پیغمبر اطاعت کنید، تا اینکه (از سوی الله) به شما رحم شود».

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ﴾ البينة

«در حالیکه جز این به ایشان دستور داده نشده است که مخلصانه و حقگرایانه الله را پرستند و تنها شریعت او را آئین (خود) بدانند، و نماز را چنانکه باید، بخوانند، و زکات را بپردازند. دین راستین و ارزشمند این است و بس».

و در سنت مطهر رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم احادیث فراوانی در امر به نماز آمده است نمونه هایی از آن را برایتان ذکر می نمایم.

«عن ابن عمر ب أن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم قال: «أُمِرْتُ أَنْ أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ. فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ الْإِسْلَامِ، وَحَسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ» بخاری و مسلم

«از ابن عمر روایت شده که رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فرموده اند: به من دستور داده شده که با مردم بجنگم تا اینکه گواهی دهند به اینکه بغیر از الله معبود بر حقی نیست و همانا محمد رسول الله است، و نماز را برپا دارند و زکات بدهند، اگر این اعمال را انجام دادند، جان و مالشان محفوظ خواهد شد، مگر به حق اسلام و حسابشان بر الله می باشد».

و رسولُ الله ﷺ می فرمایند:

«مُزُوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ وَاصْرِبْهُمْ عَلَيْهَا وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشْرِ، وَفَرَّقُوا بَيْنَهُمْ فِي

المَصَاجِعِ» بخاری و سنن ابی داود

«هنگامیکه بچه هایتان به هفت سالگی رسیدند آنها را به نماز امر نمایید و چون به ده

سالگی رسیدند و نماز نخواندند آنها را بزنیید و خوابگاهشان را جدا کنید».

!!!!!!

اوقات نماز

ذکر اوقات نماز های پنجگانه در بعضی از آیات قرآن کریم آمده است.

﴿ أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا

﴿ ۷۸ ﴾ الإسراء

«نماز را چنانکه باید بخوان، به هنگام زوال آفتاب (که آغاز نماز ظهر است و امتداد آن وقت نماز عصر را نیز در بر میگیرد) تا تاریکی شب (آغاز نماز مغرب است و امتداد آن وقت نماز عشاء تا نماز صبح می باشد) و بخوان قرآن فجر را (نماز صبح را) حقا که قرآن فجر مورد مشاهده فرشتگان است».

﴿ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفَا مِنْ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهَبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّكِرِينَ

﴿ ۱۱۴ ﴾ هود

«و نماز را برپا دارید، در دو طرف روز و در حصه ای از شب، همانا نیکی ها بدی ها را از بین می برند، این نصیحتی است برای افرادی که پند پذیر می شوند».

و در حدیث شریف نیز ذکر اوقات نماز آمده است. رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم فرموده اند:

«نَزَلَ جِبْرِيلُ فَأَمَّنِي فَصَلَّيْتُ مَعَهُ ثُمَّ صَلَّيْتُ مَعَهُ ثُمَّ صَلَّيْتُ مَعَهُ ثُمَّ صَلَّيْتُ مَعَهُ بِحُسْبٍ بِأَصَابِعِهِ خَمْسَ صَلَوَاتٍ» بخاری

«جبریل نازل شده به امامت او همرايش نماز خواندم، باز همرايش نماز خواندم، باز همرايش نماز خواندم، باز همرايش نماز خواندم، به انگشتان شان پنج نماز را حساب نمودند».

و هنگامیکه رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم، معاذ بن جبل را به یمن فرستادند به او فرمودند:

«ادْعُهُمْ إِلَى: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لَدُنْكَ فَأَعْلِمْهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لَدُنْكَ، فَأَعْلِمْهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً فِي أَمْوَالِهِمْ، تُؤْخَذُ مِنْ أَغْنِيائِهِمْ وَتُرَدُّ عَلَى فُقَرَائِهِمْ» بخاری: 1377

«آنها را دعوت کن تا گواهی دهند که معبود بر حقى جز الله نیست و اینکه من بنده و فرستاده الله می باشم. اگر در این مورد از تو فرمان بردند آگاهشان کن که خداوند در هر شبانه روز پنج نماز بر آنها فرض نموده است. باز اگر از این امر پیروی کردند باخبر شان ساز که خدای تعالی بر آنها صدقه ای (زکات) فرض نموده است که از ثروتمندان شان گرفته شده و به فقراء و ناتوانان شان باز گردانیده میشود».

اما اینکه شیعیان نمازهای پنجگانه را در سه وقت ادا می کنند مخالف صریح با آیات قرآن کریم واحادیث رسول الله p و فرموده حضرت علی t می باشد زیرا ایشان در فرمانی که به همه والیان حکومت اسلامی در زمان خلافت خویش نوشتند اوقات نمازهای پنجگانه را به شکل واضح بیان فرموده اند که اینک نص آنرا از کتاب نهج البلاغه که معتبرترین کتاب بعد از قرآن در نزد شیعیان است نقل می کنم:

«أَمَّا بَعْدُ فَصَلُّوا بِالنَّاسِ الظُّهَرَ حَتَّى تَفِيءَ الشَّمْسُ مِنْ مَرْبِضِ الْعِزْرِ وَ صَلُّوا بِهِمُ الْعَصْرَ وَ الشَّمْسُ بَيضاء حَيَّةً فِي عُضْوٍ مِنَ النَّهَارِ حِينَ يُسَارُ فِيهَا فَرَسَخَانِ وَ صَلُّوا بِهِمُ الْمَغْرِبَ حِينَ يُفْطِرُ الصَّائِمُ وَ يَدْفَعُ الْحَاجُّ إِلَى مَنَى وَ صَلُّوا بِهِمُ الْعِشَاءَ حِينَ يَتَوَارَى الشَّقَقُ إِلَى ثُلُثِ اللَّيْلِ وَ صَلُّوا بِهِمُ الْغَدَاةَ وَ الرَّجُلُ يَعْرِفُ وَجْهَ صَاحِبِهِ وَ صَلُّوا بِهِمُ صَلَاةَ أَضْعَافِهِمْ وَلَا تَكُونُوا فَتَانِينَ.» « نامه 52 نهج البلاغه

«اما بعد! نماز ظهر را تا زمانی با مردم بگذارید که سایه آفتاب به قدر جای خفتن بزی گردد. و نماز عصر را زمانی با ایشان بگذارید که آفتاب سفید باشد و تابنده و از روز آن قدر مانده باشد که در آن دو فرسنگ راه توان پیمود. و نماز مغرب را زمانی با آنها بگذارید که روزه دار، روزه می گشاید و حاجی روانه منا می گردد و نماز عشاء را زمانی با ایشان بگذارید که شفق پنهان گردد تا ثلثی از شب بگذرد و نماز صبح را زمانی با ایشان بگذارید که هر کس صورت دیگری را تواند شناخت و نماز را در حد توان ناتوانترینشان به جای آرید، که موجب فتنه انگیزیشان نگردید».

اینست فرمان حضرت علی t درباره اوقات نمازهای پنجگانه و اگر باز هم کسانی که

ادعای محبت علیؑ و اهل بیت را دارند پنج وقت را در سه وقت بخوانند و با دلایل
و تبلیغات بیجا بخواهند این عمل مخالف قرآن و سنت و مخالف فرمان علیؑ را توجیه
کنند چه میتوان گفت جز اینکه الله Ψ هدایتشان دهد.

!!!!!!

اهمیت نماز

برادر و خواهر مسلمان نماز مکانت بزرگی در دین مبین اسلام دارد. نماز دومین رکن اساسی اسلام بعد از کلمه شهادت و افضلترین عبادات می باشد. نماز عنوان اسلام، دلیل ایمان و حدّ فاصل بین اسلام و کفر است. روز محشر نخستین سوال از نماز می شود و نماز در حضر و سفر، بیماری و تندرستی، امنیت یا خوف، پیری یا جوانی معاف نمی گردد. صحابی جلیل عبدالله بن مسعود^۲ از رسول الله صلی الله علیه و آله و سلّم روایت نموده اند که ایشان فرمودند:

«لَا دِينَ لِمَنْ لَا صَلَاةَ لَهُ» المعجم الكبير للطبرانی وصحيح الترغيب الألبانی

«دین ندارد کسی که نماز نمی خواند».

در روز قیامت اولین پرسش از نماز بوده و قبل از همه از آن حساب گرفته می شود، پس اگر نماز کسی درست بود و مورد قبول باری تعالی قرار گرفت باقی اعمالش نیز مورد قبول واقع می گردد و در غیر آن باقی اعمالش نیز از بین می رود. رسول الله صلی الله علیه و آله و سلّم در هنگام رحلت از این جهان و در نفسهای آخر خود فرمودند:

«الصَّلَاةُ الصَّلَاةُ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ» ابی داود، ابن ماجه، ومسنند أحمد

«شما را به خواندن نماز، شما را به خواندن نماز و نیکی با غلامان سفارش میکنم».

همچنین روزی رسول الله صلی الله علیه و آله و سلّم نماز را یاد نموده فرمودند:

«مَنْ حَافِظٌ عَلَيْهَا، كَانَتْ لَهُ نُورًا وَبُرْهَانًا وَنَجَاةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ لَمْ يُحَافِظْ عَلَيْهَا، لَمْ يَكُنْ لَهُ بُرْهَانٌ وَلَا نُورٌ وَلَا نَجَاةٌ، وَكَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَ قَارُونَ، وَهَامَانَ، وَفِرْعَوْنَ، وَأَبِي بَنِي خَلْفٍ» مسند امام أحمد

وابن حبان

«کسی که نماز را با روش درست و صحیح و دائماً بخواند، آن نماز در روز قیامت برای آن شخص وسیله نور و برهان و نجات قرار خواهد گرفت و کسی که بر نمازش محافظت ننماید، برای او در روز قیامت وسیله نور و برهان و نجات نخواهد بود و در روز قیامت همراه با قارون، فرعون، هامان و ابی بن خلف حشر خواهد شد».

به دلیل اهمیتی که نماز دارد روایات زیادی در مورد کافر شدن ترک کننده نماز آمده

است. رسول الله صَلَّى الله عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرموده‌اند:

«الْعَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ» مسند احمد و مسلم و ترمذی

«عهد و پیمانی که میان ما و آنها (کفار و منافقین) است عبارت از نماز میباشد، و کسی که آن را ترک نمود به تحقیق کافر شده است».

همچنین رسول الله صَلَّى الله عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرموده‌اند:

«بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشِّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ». صحیح مسلم

«فرق در میان مرد مؤمن و کافر و مشرک، ترک نماز است».

خداوند ﷻ در قرآن کریم می‌فرماید:

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ۖ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝۱۵﴾ ﴿الْأَعْلَى

«همانا رستگار شد کسی که پاکیزگی اختیار نمود. و اسم پروردگارش را گرفته و

سپس نماز خواند»

!!!!!!

فضیلت نماز

در قرآن کریم و احادیث شریف فضایل بی شماری در باره نماز آمده است. الله I در
سوره عنکبوت می فرماید:

﴿ اَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِابْنِ الصَّلَاةِ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ
وَلَذِكْرِ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴾ (۴۵) العنکبوت

«ای پیغمبر! بخوان آنچه را که از کتاب (قرآن) به تو وحی شده است، و نماز را
چنانکه باید بر پای دار. مسلماً نماز (انسان را) از گناهان بزرگ و از کارهای ناپسند، باز
میدارد، و قطعاً ذکر الله و یاد الله والاتر و بزرگتر است، و خداوند میداند که شما چه
کارهایی را انجام می دهید (پاداش و جزایان را خواهد داد)».

و در سوره مؤمنون در وصف مؤمنان آمده است:

﴿ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴾ (۱) ﴿ أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴾ (۱۰) ﴿ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴾ (۱۱) المؤمنون

«و کسانی که بر نمازهایشان حفاظت کننده اند آنها هستند وارثان که جنت الفردوس
را به ارث می برند و همیشه در آنجا جاودان خواهند ماند».

نماز تنها عبادتی می باشد که خداوند تبارک و تعالی آنرا در بالای هفت آسمان بر
مسلمانان فرض گردانید، هنگامی که خداوند I خواست تا بر بنده و رسول خود حضرت
محمد صلی الله علیه و آله و سلم نعمت عظیم عطا نماید ایشان را از مسجد الحرام در
مکه مکرمه به مسجد الأقصى در فلسطین و از آنجا به آسمان هفتم و به نزدیک خود فرا
خواند که ذکر این سفر مبارک در قرآن کریم آمده است:

﴿ سُبْحَنَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا
حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴾ (۱) الإسراء

«تسبیح و تقدیس پروردگاری را سزا است که بنده خود (محمد پسر عبد الله) را در
شبی از مسجد الحرام (مکه) به مسجد الاقصی (بیت المقدس) برد. آنجا که اطراف آن را
پر برکت ساخته ایم. تا (در این سفر یک شبه زمینی و آسمانی) برخی از نشانه های

(عظمت و قدرت خداوندی) خود را برای او نشان دهیم. بدون شک خداوند بسیار شنوا و بینا است. (نه سخنی از او پنهان و نه کاری از او نهان میماند).

در ضمن این سفر مبارک که به اسری و معراج معروف است الله I بر رسول خود سیدنا محمد صلی الله علیه و آله و سلم و بر امت ایشان پنج وقت نماز را فرض گردانید و این از ممیزات خاص نماز، این عبادت بزرگ می باشد که در چنان مقام شریف و رفیع حکم فرضیت آن از طرف باری تعالی صادر گردیده است. البته قابل یادآوری هست که در آن شب مبارک نخست پنجاه مرتبه نماز در یک شبانه روز فرض گردید اما با وساطت پیامبر مهربان و محبوبان حضرت محمد P به پنج مرتبه در یک شبانه روز کاهش یافت که به لطف پروردگار پنج وقت نماز ثواب پنجاه نماز را دارا می باشد، دلیل دیگری که حاکی از فضیلت و برتری شأن نماز می باشد این است که نسبت به فرائض دیگر بیشتر در قرآن کریم ذکر آن آمده است و در جاییکه همراه دیگر فرائض، ذکر گردیده قبل از همه ذکر نماز بوده است. چنانکه باری تعالی فرموده است:

﴿الَّذِينَ إِذَا مَكَتَهُمْ فِي الْأَرْضِ أَخَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَاللَّهُ عَلَيْكَ الْأُمُورَ﴾ (الحج ۴۱)

«(آن مؤمنانی که الله برایشان وعده یاری و پیروزی داده است) کسانی هستند که هرگاه در زمین ایشان را قدرت بخشیم، نماز را برپا میدارند و زکات را می پردازند، و امر به معروف و نهی از منکر می نمایند، و سرانجام همه کارها به الله بر می گردد».

هر کسی که نماز را ترک نماید خداوند I از او عبادتهای دیگر مانند روزه، حج، صدقه، جهاد، امر به معروف و نهی از منکر را نمی پذیرد. بدین ترتیب نماز بر همه عبادات برتری دارد.

نماز سرآغاز و فاتحه خیری است که مؤمنان روز خود را به وسیله آن شروع نموده و شب خود را به وسیله آن به پایان می رسانند. نماز نشانه امتیاز و علامت بارز مؤمنان

رستگار می باشد الله I می فرماید:

﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾﴾ المؤمنون

«مسلماناً مؤمنان پیروز و رستگارند. آنها کسانی هستند که در نمازشان فروتن اند».

نماز رابطه مستقیم بین بنده و پروردگار اوست، نماز مناجات بین مخلوق و خالق I می باشد. نماز لذت بخش دلها، نزدیکی و انس با رب العالمین است. نماز سبب نور در چهره و اصلاح در قلب می باشد. نماز قلبها را پاک نموده و گناهان را می زداید و انسان مؤمن را از گناهان کبیره و صغیره و اعمال زشت و حرام باز می دارد.

خداوند تبارک و تعالی می فرماید:

﴿أَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ابْتَغِ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾﴾ العنکبوت

«ای پیغمبر! بخوان آنچه را که از کتاب (قرآن) به تو وحی شده است، و نماز را چنانکه باید برپای دار. مسلماناً نماز (انسان را) از گناهان بزرگ و از کارهای ناپسند باز میدارد، و قطعاً ذکر الله و یاد الله (از هر چیز دیگری) والاتر و بزرگتر است، و خداوند میداند که شما چه کارهایی را انجام می دهید (پاداش و جزایان را خواهد داد)».

برادران و خواهران مسلمان! بدانید که نماز خنکی چشمان مؤمنان و مقام والایی برای پرهیزگاران و رکن اساسی دین می باشد. امیر مؤمنان حضرت فاروق اعظم عمر بن خطاب T فرموده اند:

«لَا حَظَّ فِي الْإِسْلَامِ لِمَنْ تَرَكَ الصَّلَاةَ» موطاء امام مالک

«کسی که نماز را ترک کند در اسلام هیچ نصیبی برایش نیست».

اصحاب رسول الله P ترک نماز را کفر می دانستند و اگر به تکبیر احرام (تکبیر اول در نماز جماعت) نمی رسیدند بی اندازه ناراحت و غمگین می گشتند.

ای کسی که از نماز غافل! چگونه جرأت می نمایی که در باره این عبادت بزرگ

سهل انگار باشی و یا در ادای آن کوتاهی نمایی و یا آنرا بشکل صحیح و در وقت مقرر ادا ننمایی، مگر نمی دانی که نماز فرق بین کافر و مسلمان می باشد، مگر نمی دانی که نماز قلب را روشن و چهره را نورانی نموده و گناه و خطا را می زداید. در حدیثی که بخاری از ابوهریره ؓ روایت نموده است رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم فرموده اند:

«أَرَأَيْتُمْ لَوْ أَنَّ نَهْرًا بِبَابِ أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ مِنْهُ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ مَا تَقُولُونَ هَلْ يَبْقَى مِنْ ذَنْبِهِ». قَالُوا لَا يَبْقَى مِنْ ذَنْبِهِ شَيْءٌ. قَالَ «ذَاكَ مَثَلُ الصَّلَاةِ الْخَمْسِ يَمْحُو اللَّهُ بِهَا الْخَطَايَا». (مسند احمد 9159 بخاری و مسلم)

«خبر دهید مرا اگر به در منزل شخصی از شما نهی جاری باشد و آن شخص هر روز پنج مرتبه در آن غسل کند، آیا بر بدنش چرکی باقی می ماند؟ اصحاب کرام ؓ گفتند: خیر، هیچ چرکی باقی نمی ماند، آن حضرت صلی الله علیه و آله وسلم فرمودند: همچنین است مثال نمازهای پنجگانه، الله I بوسیله آنها گناهان را معاف خواهد کرد».

ای کسی که از نماز غافل! آیا دیده ای که برادران مؤمن در شب و روز، در گرمی و سردی، در تاریکی و روشنی به سوی مسجد می شتابند تا نماز بگزارند و هیچ چیزی آنها را از این راه باز نمی دارد، نه ظلمت و تاریکی و نه گرمی و سردی و نه کارهای بیهوده دنیا و نه مصروفیت های روزگار و زندگی.

رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم فرموده اند:

«بَشِّرِ الْمُسْلِمِينَ فِي الظُّلَمِ إِلَى الْمَسَاجِدِ بِالنُّورِ النَّامِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

«آنانی را که در تاریکی ها به مساجد میروند به نور کاملی در روز قیامت مژده دهید».

روایت ترمذی و ابو داود

آنها مؤمنان رستگار و در نماز خود خاشع و فروتن اند و هنگامی که به نماز برخیزند به سوی پروردگار خود با جان و دل روی آورند و به مقام سجده گاه خود بنگرند. و غیر از یاد پروردگار همه چیز را از یاد ببرند.

ای کسی که از نماز غافل! آنگاه که منادی حق مردم را به سوی نماز می خواند و مؤمنان رستگار روی به درگاه حق تعالی می آورند، تو در کجایی؟ آیا نمی دانی که

کسالت و تنبلی و بی توجهی در نماز از صفات منافقان می باشد.

الله I می فرماید:

﴿إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ (النساء ۱۴۲)

«یقیناً منافقان (می) پندارند) الله را فریب می دهند! در حالی که خداوند (سزای فریب) ایشان را فریب می دهد. منافقان هنگامی که برای نماز بر می خیزند. سست و بی حال به نماز می ایستند و با مردم ریا میکنند (ونماز شان بخاطر مردم است؛ نه بخاطر الله) والله را کمتر یاد میکنند و جز اندکی به عبادت او نمی پردازند». مگر این وعده پروردگارت را نشنیده ای که میفرماید:

﴿مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ﴾ (۴۲) ﴿قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمَصْلِينَ﴾ (۴۳) المدثر

«چه چیزهائی شما را به دوزخ کشانده است و بدان انداخته است؟ میگویند: (در دنیا) از زمره نماز گزاران نبودیم».

ای کسی که از نماز غافل! ای کسی که نماز را کاملاً ترک نموده یا در ادای آن سهل انگاری می نمایی یا آنرا به جماعت ادا نمی کنی! بشتاب به سوی توبه قبل از آنکه اجلت فرا رسد و نامه اعمال ترا ببندند، و آنگاه کار از کار بگذرد و فرصت از دست برود، در آنزمان که بیهوده بگویی الهی مرا برگردان ولی برگشتی نخواهد بود.

﴿حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ﴾ (۱۹) المؤمنون

«و زمانی که مرگ یکی از آنان فرا میرسد، میگوید: پروردگارا! مرا (به دنیا) باز گردان».

ای کسی که از نماز غافل! مرگ و سكرات آنرا تصور کرده ای؟ آیا درباره رنج و درد جان کندن فکر نموده ای؟ آنروزی که حقایق آشکار و مسیر هر انسان روشن گردد. آیا می دانی که بعد از مرگ، قبری تنگ و تاریک، مارها، گزدها و کرمها در انتظار

توست؟ و بعد از قبر دوباره زنده شدن و حساب و کتاب است. آنروزیکه نامه اعمال انسانها یا به دست چپ و یا به دست راست داده می شود، و وای به حال کسی که نامه اعمال او را به دست چپش بدهند.

﴿فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۖ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا﴾ الانشقاق

«در آن وقت، هرکس نامه اعمالش به دست راستش داده شود. با او حساب ساده و آسانی خواهد شد».

﴿وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ ۖ فَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أُوتِ كِتَابِيهِ ۚ وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيهِ ۚ﴾ الحاقة
«و اما کسی که نامه اعمالش به دست چپش داده شود، میگوید: ای کاش هرگز نامه اعمالم به من داده نمیشد! و نمی دانستم که حساب من چیست».

آیا می دانی که اعمال انسانها وزن می شود؟ و آیا می دانی که میزان اعمال تو چگونه خواهد بود؟

﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۖ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۖ﴾

﴿الزلزلة﴾

«پس هرکس به اندازه ذره غباری کار نیکو کرده باشد، آن را خواهد دید (و پاداشش را خواهد گرفت). و هر کس به اندازه ذره غباری کار بد کرده باشد، آن را خواهد دید (و سزایش را خواهد چشید)».

آیا درباره پل صراط فکری کرده ای که چگونه از آن عبور خواهی کرد؟

﴿وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا﴾ مریم

«وهمه شما (انسانها بدون استثناء) وارد دوزخ میشوید (مؤمنان برای عبور و دیدن، و کافران برای دخول و ماندن) این امر حتمی و فرمانی است قطعی از پروردگارتان».

آن روز، روز پشیمانی است اما پشیمانی سودی نمی بخشد.

﴿وَيَوْمَ يَعْصُ الْأُطْلَٰلُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يُقُولُ يَلَيْتَنِي أَخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سِيلًا﴾ الفرقان

«و در آن روز ستمکار هر دو دست خویش را (از شدت حسرت و ندامت) به دندان میگززد و میگوید: ای کاش! با رسول الله راه (بهشت را) بر میگزیدم».

ای کسی که از نماز غافل! و به اوقات آن بی توجهی و غرق در شهوات و لذات دنیایی هستی، و هرگاه انسانهای صالح بخواهند ترا از این غفلت باز دارند، هوا و هوس و کبر و غرور ترا از راه راست باز می دارد. آیا چشمی داری که از ترس الله اشک بریزد؟ آیا قلبی داری که در آن خشوع و خضوع باشد؟ آیا نشنیده ای که باری تعالی می فرماید:

﴿أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ﴾ (الحديد ۱۶)

«آیا وقت آن برای مؤمنان فرا نرسیده است که دلهایشان به هنگام یاد الله، و در برابر حق و حقیقتی که الله نازل کرده است، بترسد و بلرزد؟ شما همچون کسانی نشوید که برای آنان قبلاً کتاب فرستاده شده است و سپس زمان طولانی بر آنان سپری گشته است، و دلهای شان سخت شده است، و بیشتر شان، خارج (از حدود دین الله) گشته اند و نا فرمانند». و بدان ای کسی که از نماز غافل! هر که نماز را ترک می نماید، بنده ای سرکش، نافرمان و گنهکار در مقابل الله I و پیرو شیطان می باشد، همان شیطانی که در مقابل فرمان الله Ψ سرکشی نمود و رانده شده درگاه او تعالی گردید. اگر پادشاه و یا رئیس هستی و ملک و ریاست تو را از نماز باز داشت، بدان که با فرعون حشر خواهی شد و اگر وزیری و شغل و منصب تو را از نماز باز داشت، بدان که با هامان حشر خواهی شد. اگر پولدار و ثروتمند هستی و این پول و ثروت ترا از نماز باز داشت بدان که با قارون حشر خواهی گشت، و اگر تاجری و کسب و کار و معاملات ترا از نماز باز داشت بدان که با ابی بن خلف حشر خواهی گشت.

پس ای برادر و خواهر مسلمان با که می خواهی حشر شوی؟
با نمازگزاران و صالحان با کسانی که خداوند Ψ درباره آنان میفرماید:

﴿وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا﴾ (٦٩) النساء

«وکسی که از الله و پیغمبر (با تسلیم در برابر فرمان آنان و رضا به حکم ایشان) اطاعت کند، او (در روز رستاخیز به بهشت رود و همراه وی) کسانی همنشین خواهند بود که (مقربان درگاهند و) الله به ایشان نعمت (هدایت) داده است (و مشمول الطاف خود نموده است و بزرگواری خویش را بر آنان تمام کرده است. آن مقربان که با او همدم خواهند بود، عبارت اند) از پیغمبران و راستروان (وراستگویان که پیغمبران را تصدیق کردند و بر راه آنان رفتند) و شهیدان و شایستگان و نیکوکاران، و آنان چه اندازه دوستان خوبی هستند!».

یا با منافقان و مجرمان کسانی که خداوند I درباره آنان می فرماید:

﴿الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ﴾ (٥) الماعون

«همان کسانی که نماز خود را به دست فراموشی می سپارند».

آنانیکه:

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ﴾ (٤٨) المرسلات

«وقتی برای آنان گفته میشود: خم شوید (به پیش الله رکوع کنید) خم نمی شوند».

و عاقبت:

﴿وَسَوْفَ الْمَجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَرِدًا﴾ (٨٦) مریم

«و گناهکاران را تشنه کام به سوی جهنم میرانیم (و بدانجا داخل می گردانیم)».

برادران و خواهران مسلمان توجه نمایید که چگونه الله I حال اهل جنت را بیان می نماید که در جنت و در بین نعمتها و لذتهای آن زندگی می کنند، و الله Ψ اهل دوزخ و حالت آنها را به اهل بهشت نشان می دهد در آن حال اهل جنت از آنهایی که در جهنم اند می پرسند:

﴿ مَا سَأَلَكَ كَرْمٌ فِي سَقَرٍ ﴾ (۴۲) المدثر

«چه چیزهائی شما را به دوزخ کشانده است و بدان انداخته است؟»
یعنی اهل جنت از آنها می پرسند که چه چیز سبب شده که در این عذاب سخت گرفتار باشید؟ جواب می دهند:

﴿ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴾ (۴۳) المدثر

«میگویند: (در دنیا) از زمره نماز گزاران نبوده ایم»
آری، آن گروهی که در این عذاب سخت گرفتارند، از ذکر الله I روگردان بودند. دنیا را در عیش و عشرت بسر بردند و از آخرت غافل شدند، و در حالی از دنیا رفتند که اطاعت پروردگار خود را نمی کردند زیرا که از خدای خود نمی ترسیدند و متکبر و سرکش بودند، پس جزای آنها این هست که در آن روز به روی خود افتاده و کشان کشان آنها را به سوی آتش ببرند.

﴿ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ دُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴾ (۴۸) القمر

«روزی که کشیده شوند در آتش، بر روهای شان، روی زمین کشیده میشوند(گفته شود بایشان) بچشید مزه (رسیدن) آتش را».

ای کسی که از نماز غافل! ای کسی که دنیا و لذتها و شهوات زودگذر آن ترا مغرور کرده است و نمی خواهی در مقابل خالقت و پروردگارت سر به سجده بگذاری!

﴿ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴾ (۶) الانفطار

«ای انسان چه چیز ترا در مقابل پروردگار بزرگوارت مغرور ساخته است و در حق او فریبت داده است».

که چنین بی باکانه نافرمانی میکنی و خود را به گناه و نافرمانی آلوده می سازی؟ ترا به خدا، نفس و وجدان تو آرام است؟ و آیا از آتش دوزخ نمی هراسی؟ آیا از عاقبت بدی که بعد از حساب و کتاب در انتظار توست نمی ترسی؟ ای کسی که در قوت و غرور

جوانی غرق هستی! و ای کسی که موت سفید شد و تا هنوز در غفلتی! آیا نمی دانی که هر لحظه ممکن است که اجلت فرا رسد و در آنوقت دفتر اعمال را می بندند و دیگر ترا فرصتی نیست؟!!

﴿وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ﴾ ^{الأعراف ٢٤}

«هر گروهی دارای مدت زمانی (مشخص و معلوم) است، و هنگامی که زمان (محدود) آنان به سر رسید، نه لحظه ای (از آن) تأخیر خواهند کرد و نه لحظه ای (بر آنان) پیشی میگیرند».

این عامر بن عبدالله رحمه الله علیه است که وقتی صدای **حي على الصلاة و حي على الفلاح** را می شنود در حالیکه مریض است از فرزندانش می خواهد که او را به مسجد ببرند. فرزندانش میگویند که پدر تو مریض هستی و خداوند عذر مریض ها را می پذیرد، جواب می دهد: **حي على الصلاة و حي على الفلاح** را بشنوم و جواب ندهم؟ نه والله باید مرا به مسجد ببرید. او را به مسجد بردند و در حالیکه در حالت نماز و در سجده بود خداوند Ψ روح او را قبض نمود.

ای کسی که از نماز غافل! ای کسی که با ترک نماز به نفس خود ظلم نموده ای، بیا و بشتاب و توبه نموده به سوی الله برگرد قبل از اینکه گرفتار فتنه ها گردی. از حضرت ابوهریره r روایت کرده اند که رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فرموده اند:

«بَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ فَتَنَا كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ. يُصْبِحُ الرَّجُلُ فِيهَا مُؤْمِنًا وَيُؤْمِسِي كَافِرًا. أَوْ يُؤْمِسِي مُؤْمِنًا وَيُصْبِحُ كَافِرًا. يَبِيعُ دِينَهُ بَعَرَضٍ مِنَ الدُّنْيَا». ^{صحیح مسلم}

«بشتابید به انجام اعمال صالحه، پیش از آنکه فتنه هایی ظاهر شود مانند پاره های شب تاریک، که شخص صبح مؤمن است و هنگام شام کافر میشود و شب مؤمن و صبح کافر می گردد، دین خود را در برابر متاع کمی از دنیا می فروشد».

برادر و خواهر مسلمان! در انتظار چه هستی؟ در انتظار فقریکه برایت بدبختی و فراموشی آورد و یا ثروتی که ترا به طغیان وادارد یا مرضی که ترا از پای درآورد و یا پیری که ترا زمین گیر سازد یا اجلی که در هر لحظه ای فرا رسیدنی است یا در انتظار قیامت هستی که الله ﷻ درباره آن می فرماید:

﴿بَلِ السَّاعَةِ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذْهَى وَأَمَرُ﴾ (۶۶) ﴿الْقَمَرِ﴾

«بلکه موعد شان قیامت است. و قیامت بلای آن عظیم تر و تلخ تر (از کشتن و اسارت این جهانی برای ایشان) است».

برادر و خواهر مسلمان!

آیا جنت را دوست نداری؟ بدون شک که همه مسلمانان جنت را دوست دارند، ولی برای بدست آوردن جنت چه کرده ایم؟ آیا می دانید که از مهمترین صفات اهل جنت توجه و برپا داشتن نماز است؟ خداوند I می فرماید:

﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ﴾ (۹) ﴿أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ﴾ (۱۰) ﴿الْمُؤْمِنُونَ﴾

«وکسانیند که مواظب و مراقب (اوقات و ارکان) نماز های خود میباشند. آنان مستحقان و وارثان (بهشت) هستند».

برادر و خواهر مسلمان آیا می دانی چه کسانی در باغهای بهشت مورد احترام و اکرام هستند؟

﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ﴾ (۳۴) ﴿أُولَئِكَ فِي جَنَّةٍ مُّكْرَمُونَ﴾ (۳۵) ﴿الْمَعَارِجِ﴾

«وکسانیند که مواظب و مراقب (اوقات و ارکان) نماز های خود میباشند. آنان در باغهای بهشت مورد احترام و اکرام هستند».

آیا می دانی چه کسانی هستند که نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین میشوند؟

﴿إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا

خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ (۷۷) ﴿البقرة﴾

«یقیناً کسانی که ایمان بیاورند و کار شایسته انجام بدهند و نماز را چنانکه باید بر پای دارند و زکات را بپردازند، مزدشان نزد پروردگارشان است و نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین میشوند».

برادر و خواهر مسلمان! آیا از عذاب جهنم و قهر خداوند جبار نمی‌هراسی؟ آیا این فرموده باری تعالی را نشنیده‌ای؟

﴿خَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ عَذَابًا ۝۵۱﴾ مريم

«بعد از آنان، فرزندان ناخلفی (روی کار آمدند و در زمین) جایگزین شدند که نماز را (ترک کردند) هدر دادند و بدنبال (لذایذ و) شهوات راه افتادند، و (مجازات) گمراهی (خود را در دنیا و آخرت) خواهند دید».

آیا می‌دانید که معنی (غُيَا) چیست؟ در تفسیر آمده که مکانی در قعر دوزخ می‌باشد که بد بو و بد طعم است. و همچنین گفته‌اند که مکانی است در جهنم که مملو از خون و زرداب می‌باشد، و حضرت عبد الله ابن مسعود رضی الله عنه می‌فرماید: معنی (أَضَاعُوا) این نیست که کاملاً ترک نموده‌اند بلکه نمازها را در اوقات معین نخوانده و در ادای آن تأخیر نموده‌اند.

ای کسی که نماز نمی‌خوانی! آیا نمی‌خواهی که گناهانت محو گردد و لغزشهایت بخشیده شود؟ حضرت ابن عمر رضی الله عنه روایت نموده‌اند که رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم بشارت داده‌اند:

«إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا قَامَ يُصَلِّي أُنِيَ بِدُنُوبِهِ، فَجَعَلَتْ عَلَى رَأْسِهِ وَعَاتِقَيْهِ، فَكُلَّمَا رَكَعَ أَوْ سَجَدَ تَسَاقَطَتْ

عَنْهُ» . روایت بیهقی - ابن حبان

«هرگاه بنده ای به نماز ایستاده شود گناهانش بر بالای سر و شانه اش آورده میشود و هر رکوع و سجده ای که میکند گناهان از او می‌ریزد (پاک میشود)».

ای کسی که از نماز غافل! آیا نمی‌دانی که نمازگزار در پناه و حفظ خداوند تبارک و

تعالی می باشد. رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم فرموده‌اند:

«مَنْ صَلَّى صَلَاةَ الصُّبْحِ فَهُوَ فِي ذِمَّةِ اللَّهِ فَلَا يَطْلُبُكَمُ اللَّهُ مِنْ ذِمَّتِهِ بِشَيْءٍ فَإِنَّهُ مَنْ يَطْلُبُهُ مِنْ ذِمَّتِهِ بِشَيْءٍ يُدْرِكُهُ ثُمَّ يَكْبَهُ عَلَى وَجْهِهِ فِي نَارٍ جَهَنَّمَ». صحیح مسلم: 1443

«کسی که نماز صبح را بخواند او در امان الله است. پس بکوشید که خداوند در مورد چیزی، دین و بدهی (قرض) خود، شما را مورد پرسش قرار ندهد زیرا هرگاه خداوند از کسی چیزی از بدهی بطلبد او را فرا میگیرد و سپس او را به رویش به آتش دوزخ می اندازد».

نماز پناهگاه انسان از هر رنج و بلا و آرام بخش روح و جان می باشد.

رسول الله ﷺ به مؤذنشان سیدنا بلالؓ می فرمودند:

«يَا بِلَالُ أَقِمِ الصَّلَاةَ أَرْحَنًا بِهَا». أبو داود واحمد

«ای بلال! با برپا نمودن نماز، به ما راحتی ببخش».

همچنان نماز سبب رزق و روزی فراوان و برکت می گردد. الله تبارک و تعالی می فرماید:

﴿وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَنَقِبَةُ لِلتَّقْوَى﴾ طه (۱۳۲)

«خانواده خود را به گزاردن نماز دستور بده و خود نیز بر اقامه آن ثابت و ماندگار باش. ما از تو روزی نمیخواهیم، بلکه ما به تو روزی می دهیم، سرانجام (نیک و ستوده) از آن (اهل تقوی و) پرهیزگاری است».

نماز رابطه و وسیله نزدیکی به الله ﷻ می باشد. کسی که به نماز می ایستد در حقیقت در مقابل رب العزت والجلال ایستاده و با او تعالی مناجات می کند، رکوع میکند به خضوع و سجده می نماید به خشوع و فروتنی و بیشتر به پروردگار خود نزدیک می شود. خداوند ﷻ می فرماید:

﴿وَأَسْجُدْ وَاقْتَرِبْ﴾ طه (۱۳۱) العلق

«سجده کن و نزدیک شو»

یعنی به نماز خواندن خود ادامه بده در برابر آفریدگار خویش و بدین وسیله به پروردگارت نزدیک شو.

والله I در ستایش اسماعیل U میفرماید:

﴿وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ٥٥﴾ مریم

«او همواره خانواده خود را به اقامه نماز و دادن زکات دستور می داد و در پیش پروردگارش مورد رضایت بود».

همچنین نماز در اوقات شدت و مشکلات و مصائب، کمک و راحتی قلب برای مؤمنان است.

﴿وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ٤٥﴾ البقرة

«و از الله به صبر و تحمل و نماز یاری جویید که نماز (با حضور قلب) امری بسیار دشوار است مگر برای (خدا پرستان که مشتاق نمازند) با خشوع و فروتنی»

ای مسلمانان آیا می دانید حکم کسی که نماز نمی خواند و از دنیا می رود چیست؟

بعضی از اهل علم فرموده اند که: «نباید شسته شود و نه کفن شود و نه بر او نماز جنازه خوانده شود و نه در قبرستان مسلمانان دفن گردد».

پس با او چه باید کرد ؟ گفته اند که باید او را به صحرا ببرند و با لباسش دفن نمایند، زیرا مرده او حرمتی ندارد.

!!!!!!

گفتگو

پرسیدم چرا نماز را ترک نمودی؟

گفت: مشغول بودم.

گفتم: چه مشغولیتی مهمتر از نماز می باشد که در روز قیامت اولتر از نماز پرسیده می شود؟

گفت: میدانی که مصروفیت دنیا زیاد است چه میتوان کرد.

گفتم: آیا نمی دانی که نماز حد فاصل بین اسلام و کفر است مگر نمیدانی که رسول p فرموده اند:

«بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشِّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ» روایت از احمد و مسلم

«فرق در میان مرد مؤمن و کافر و مشرک، ترک نماز است».

گفت: مسلمانی تنها به نماز نیست، مهم اینست که قلب انسان درست باشد. من مسلمانی را اذیت نمی کنم و با همه رفتار نیک دارم و با همه خوش اخلاق هستم. گفتم: این حیلۀ شیطان است که بعضی از مسلمانان را بوسیله آن می فریبد تا مرتکب گناه گردند در حالیکه فکر می کنند که کار خوبی انجام داده اند. و چه گناهی بالاتر از ترک نماز، این عبادت بزرگ.

این وسوسه شیطان است که اعمال زشت ما را نیک جلوه می دهد!

﴿وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ﴾ الأنفال 48

«زمانی که شیطان (با وسوسه های خود) اعمالشان را برایشان می آراست».

گفت: بسیاری از مردم نماز می خوانند ولی مرتکب گناه هم می شوند.

گفتم: مگر کسی که نماز می خواند معصوم از خطاء است؟ معصوم فقط رسول الله صلی الله علیه وآله و سلم می باشند. ثانیاً تو از جمله کسانی باش که نماز آنها را از فحشاء و منکر و گناه باز می دارد و تو الگو و نمونه باش برای دیگران خداوند تبارک و تعالی می فرماید:

﴿وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِئَلَّا تُكُونَ مِنَ الْفَاحِشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾ العنکبوت ٤٥

«و نماز را برپا دار همانا نماز از بی حیایی و کارهای ناشایسته باز می دارد و البته ذکر الله بسیار بزرگ است».

گفت: من لا اله الا الله می گویم و الحمد لله مسلمان هستم، و رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فرموده اند که: لا اله الا الله کلید جنت است و کسی که لا اله الا الله و محمد رسول الله بگوید آتش جهنم بر او حرام می گردد و ثانیاً خداوند غفور و رحیم است. گفتم: در اینکه لا اله الا الله کلید جنت است هیچ شکی نیست، اما آیا میدانی که علما در شرح این حدیث گفته اند: لا اله الا الله کلید جنت است اما هر کلیدی دندانهای دارد که به وسیله آن در، باز می شود و دندانهای کلید جنت عمل صالح می باشد و لا اله الا الله بدون عمل به تعالیم اسلام مانند کلیدی بدون دندان است. ثانیاً الله تبارک و تعالی می فرماید:

﴿وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ البقرة
«مژده بده به کسانی که ایمان آوردند و کردار نیکو انجام دادند، اینکه ایشان را است باغهای (بهشتی) که در زیر درختان آن رودها روان است»
بین که تنها ایمان کافی نیست بلکه همراه ایمان عمل صالح و کردار نیکو لازم است و خداوند تبارک و تعالی در جای دیگری می فرماید:

﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ البقرة
«و کسانی که ایمان آوردند و کردار پسندیده و افعال شایسته انجام دادند اینان اهل بهشتند و جاودانه در آن خواهند ماند».
و در آیه دیگری می فرماید:

﴿إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ البقرة

«بیگمان کسانی که ایمان بیاورند و عمل شایسته انجام دهند و نماز را برپا دارند و زکات را پردازند، مزدشان نزد پروردگارشان است و نه بیمی بر آنهاست و نه اندوهگین می شوند»

و در آیه دیگری می فرماید:

﴿وَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ﴾ (آل عمران)

«و اما کسانی که ایمان می آورند و کارهای شایسته انجام می دهند، خداوند پاداش آنها را به طور کامل خواهد داد و خداوند ستمکاران را دوست ندارد».

و همچنین می فرماید:

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ﴾ (المائدة)

«الله به کسانی که ایمان بیاورند و کارهای شایسته انجام دهند وعده می دهد که آمرزش و پاداش بزرگی از آنها باشد».

و ده ها آیت دیگر در قرآن کریم موجود است که ایمان و عمل با هم ذکر گردیده است همچنین الله I در بیان صفات منافقین می فرماید:

﴿إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ (النساء)

«یقیناً منافقان (می پندارند) الله را فریب می دهند! در حالی که خداوند (سزای فریب) ایشان را فریب می دهد. منافقان هنگامی که برای نماز بر می خیزند. سست و بی حال به نماز می ایستند و با مردم ریا میکنند (و نماز شان بخاطر مردم است؛ نه بخاطر الله) و الله را کمتر یاد میکنند و جز اندکی به عبادت او نمی پردازند».

بین برادرم در این آیت بیان می گردد که یکی از صفات منافقین این است: که به نماز می ایستند به تنبلی و بی حالی، و خداوند Ψ آنها را به قعر دوزخ وعده نموده است، پس

حالت کسی که نماز را کاملاً ترک نموده چه خواهد بود؟!

به تو می گویم برادرم، زندگی دنیا ترا نفریبد و مغرور نسازد، از نعمتهای حلال دنیا حساب گرفته می شود و در مقابل حرام دنیا عذاب دردناک است.
به نماز برخیز قبل از اینکه بگویی:

﴿يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي﴾ (۲۴) الفجر

«خواهد گفت ای کاش برای زندگی خود (خیرات و حسنات) پیشاپیش می فرستادم».
به نماز برخیز قبل از اینکه بگویی:

﴿حَقَّ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ﴾ (۱۹) المؤمنون

«و زمانی که مرگ یکی از آنان فرا میرسد، میگوید: پروردگارا! مرا (به دنیا) باز گردان».

به نماز برخیز و به سوی الله برگرد و تسلیم فرمان او شو و از تعالیم او پیروی کن
قبل از اینکه بگویی:

﴿أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ بِحَسْرَتٍ عَلَى مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِينَ﴾ (۵۶) الزمر

«پیش از اینکه بگوید نفسی، دردا و حسرتا چه کوتاهیها که در (طاعات و عبادات) الله کرده ام، دریغا و افسوسا! من از زمره مسخره کنندگان بودم».

نماز بخوان تا از عذاب جهنم در امان باشی و در جنت به سلامتی درآیی!
گفت: دستت را بده!

گفتم: چرا؟ می خواهی بروی؟

گفت: نه، بلکه وعده می دهم و عهد می کنم که بعد از این هرگز نماز خود را ترک نکنم.

!!!!!!

پس ای برادران و خواهران مسلمان!

بشتابید بسوی جنتی که عرض آن برابر آسمانها و زمین است، از دیگران سبقت بجوید در کارهای نیک قبل از آنکه روزی فرا رسد که:

﴿يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾﴾ الشعراء

«آن روزی که اموال و اولاد سودی نمی رسانند، بلکه تنها کسی که با دل سالم به پیشگاه الله آمده باشد». (دلی که خالی از کفر و نفاق باشد)

بشتابید و منادی حق را لبیک بگوئید:

﴿يَقَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ، يَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرَكُمْ مِنْ عَذَابِ آلِيمٍ ﴿٣١﴾﴾ الأحقاف

«ای قوم ما! اجابت کنید سخنان دعوت کننده الله را و به او ایمان آورید تا الله گناهان شما را بپامزد و شما را از عذاب سخت آخرت در پناه خویش دارد».

برادران و خواهران مسلمان نگوئید که گناهان ما زیاد است و روی برگشت به سوی الله را نداریم!!، زیرا رحمت خداوند I از همه چیز بیشتر و بزرگتر است و هر گاه که به سوی او باز گردید در توبه برویتان باز است.

﴿قُلْ يَاعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾﴾ الزمر

«بگو: ای بندگانم! ای آنانی که در معاصی (گناهان) زیاده روی هم کرده اید از لطف و مرحمت الله مأیوس و ناامید نگردید قطعاً خداوند همه گناهان را می آمرزد، چرا که او بسیار آمرزگار و بس مهربان است».

پس برگردید به سوی الله I با توبه و طلب مغفرت و صفحه جدید و سفیدی در زندگی خود بکشایید و با پروردگار خود عهد نمایید که دیگر نافرمانی او تعالی را نکنید. اگر چنین تصمیمی گرفتید و در آن صادق بودید خدای مهربان نیز به شما کمک می نماید.

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ﴿١١﴾﴾ الرعد

«خداوند حال و وضع هیچ قومی را تغییر نمی دهد، مگر اینکه آنها احوال خود را

تغییر دهند».

ای مسلمانان از الله بترسید و در ادای نماز با جماعت در مسجد با خضوع و خشوع کوشش نمایید تا از جمله رستگاران شوید.

و در پایان از بارگاه رب العزت والجلال می‌خواهم که به ما توفیق عنایت فرماید که در راه او قدم برداریم و به من و شما تقوا و عاقبت نیکو نصیب نماید و همه مسلمانان را به وسیله برگشت به قرآن کریم و سنت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم از ذلت و خواری برهاند. آمین

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۖ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ ﴿البقرة ۲۸۶﴾

«پروردگارا اگر فراموش کردیم، یا به خطا رفتیم، بر ما مگیر پروردگارا بار گرانی بردوش ما مگذار، همچنان که برپیشینیان ما گذاشتی پروردگارا آنچه تاب و توان آن را نداریم، بر دوش ما مگذار، پروردگارا و از ما و بر ما بیامرز و بر ما رحمت آور تو مولای مایی پس ما را بر گروه کافران پیروز گردان».

!!!!!!

مراجع

- ۱- قرآن کریم
- ۲- تفسیر انوارالقرآن (استاد عبدالرؤف مخلص)
- ۳- تفسیر نور (استاد خرم دل)
- ۴- کتب احادیث
- ۵- یا غافلاً عن الصلاة
- ۶- نهج البلاغه

سایت های مفید اسلامی

www.ofoq.org

www.ahlesonnat.net

www.islam411.com

www.aqeedeh.com

www.islamtape.com

www.sunnionline.net

www.afghanmuslims.com